

Феномен академіка Неллі Ничкало

26 вересня 2024 року відзначила свій ювілейний День народження Нелля Григорівна Ничкало — дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік-секретар відділення професійної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України.

Діяльність Неллі Григорівни, що охоплює надзвичайно широке коло питань і розв'язує цілу низку наукових, освітніх і соціальних проблем, важко переоцінити. Глибокий вчений, що знаходить наукові рішення на міжгалузевому рівні; організатор науки, зусиллями якого відкрито нові напрями педагогічної науки й створено численні наукові концепції у галузі педагогічної освіти, професійної і освіти дорослих; небайдужий громадянин, зусиллями якого збережено професійно-технічну освіту в державі; народний дипломат у сфері українсько-польських відносин, творець численної наукової школи, громадський діяч.

Під науковим керівництвом Н.Г. Ничкало розроблено Концепцію розвитку професійної освіти в Україні (1991), Концепцію Державного стандарту професійної освіти (2004). Вона є співавтором Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття») (1993), Національної доктрини розвитку освіти (2002) і Закону України «Про професійно-тех-

нічну освіту» (1998), одним з організаторів створення Центрально-Східноєвропейського клубу професійної освіти, фундатор освіти дорослих як нової самостійної освітньої галузі в нашій державі.

Науково-творчий і дружній тандем академіків Івана Андрійовича Зязюна та Неллі Григорівни Ничкало став основою створення в 1993 році Інституту педагогіки і психології професійної освіти (нині — Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна) в системі НАПН України.

Академік Н.Г. Ничкало — засновник наукової школи з професійної педагогіки. Серед її учнів багато відомих учених, державних і громадських діячів.

Тематичний спектр наукових пошуків академіка Н.Г. Ничкало та учнів її наукової школи охоплює теоретичні й методичні основи неперервної

професійної освіти, особливості соціально-педагогічної роботи з жіночою молоддю, освіти дорослих, професійної підготовки кваліфікованих робітників для різних галузей виробництва, педагогів у закладах освіти різних рівнів акредитації, українознавчі основи педагогічної думки, організаційно-педагогічні засади профорієнтаційної роботи, вивчення трудових традицій у загальноосвітній і професійній школі, історико-педагогічні проблеми розвитку української освіти, аксіологічні аспекти виховання учнів професійно-технічних навчальних закладів.

Значна увага приділяється дослідженню проблем теорії та методики професійної освіти, управління професійно-технічною освітою. Далекосяжні наукові ідеї Неллі Григорівни продовжують активно зростати і завойовувати широкий простір, набуваючи планетарного масштабу.

В Україні та за кордоном академіка Н.Г. Ничкало знають завдяки її фундаментальним дослідженням із проблем філософії освіти, професійної педагогіки, становлення особистості фахівця у системі неперервної освіти, порівняльної педагогіки та інших галузей педагогічної науки.

Неможливо передати словами почуття високої шани, щирої любові та нескінченної вдячності, що їх відчуває людина, якій пощастить спілкуватися з Неллею Григорівною, вчитися у неї, слухати її наукові доповіді, брати участь у спільних заходах. Поруч з нею кожен отримує можливість доторкнутися до Науки, навчитись найголовнішому у житті — бути Людиною і Професіоналом за будь-яких умов та обставин. Її виокремлює залюбленість у життя, широкий світогляд, відчуття перспективи. Хоч би які посади обіймала, скрізь працює, не покладаючи рук, не боїться відповідальності, вміло відстоює власну думку.

Нелля Григорівна завжди чарівна, приваблива, колоритна, надзвичайно цікава, інтелегентно вишукана, вдумлива,

розсудлива, працелюбна і наполеглива. Своїми настановами й особистим прикладом утверджує повагу до загальнолюдських моральних чеснот. Масштаб особистості Неллі Григорівни відчувається відразу при першому знайомстві з нею. При спілкуванні вона створює простір довір'я, шанобливості, діловитості. Харизма її ще в тому, що вона яскравий, позитивний лідер, який знає собі ціну, не уникає відповідальності, володіє здатністю заряджати інших людей енергією, позитивом і вести за собою в прекрасне майбутнє. Нелля Григорівна несе в собі любов до людей, чесність, справедливість, незрадливість, душевну доброту та милосердя.

Нелля Григорівна належить до категорії «вічних» людей, які одного разу приходять у наше життя і залишаються в ньому назавжди. Про таких людей Ліна Костенко пише так: «При майстрах якомось легше. Вони — як Атланти. Держать небо на плечах. Тому і є висота».

Вітаючи Неллю Григорівну із Славноліттям, хочеться їй побажати, щоб у неї завжди були «і хліб на столі, і пісня в надвечір'ї, і калиновий вітер у світах» — вітер Добра, Краси, Надії. А ще — здоров'я, наснаги, довголіття і миру, щоб здійснити задумане й омріяне! Нехай і надалі вельмишановній ювілярці всміхається щире, відкрите, сповнене радості й щастя життя!

Юрій Бойчук,

*доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
ректор Харківського національного
університету імені Г.С. Сковороди*